

Jaarverslag 2024

Inleiding

In het hiernavolgende jaarverslag over 2024 wordt, naast de activiteiten in 2024, ook aandacht besteed aan de zorgen over het voortbestaan van het hospice en de acties die zijn ondernomen om een oplossing te vinden voor een duurzame voortzetting van de organisatie. Een belangrijk onderdeel vormde het onderzoek naar een "inhuizing" van het hospice naar een etage in een nabijgelegen verpleeghuis. Helaas is in februari 2025 gebleken dat dit plan uiteindelijk niet financieel haalbaar is. Tegelijkertijd werd duidelijk dat de wijziging in de bekostiging van de 24 uren verpleegkundige zorg in het hospice leidt tot een aanzienlijk structureel financieel tekort. Dit alles heeft geleid tot het besluit het hospice, na 25 jaar, per 1 juni 2025 te sluiten. Het is een besluit dat met grote tegenzin door het bestuur is genomen.

Voorwoord van het bestuur

Met gepaste trots presenteren wij u het jaarverslag 2024 van hospice De Vier Vogels. Een jaar waarin we opnieuw hebben mogen ervaren hoe waardevol en betekenisvol ons werk is – voor onze bewoners, hun naasten én voor ons als organisatie. In dit proces hebben wij ons laten leiden door onze kernwaarden: *geborgenheid, wijsheid, rust en eigenwaarde*. Deze vormen het fundament van onze zorg. Wanneer thuis sterven niet mogelijk is, bieden wij een liefdevolle en respectvolle omgeving waarin bewoners en hun naasten zich welkom en gezien voelen. Wij geloven dat het stervensproces een waardevolle periode is, waarin ruimte moet zijn voor afronding, reflectie en regie over het eigen levenseinde.

In dit verslag blikken we terug op het afgelopen jaar: op de mensen die we mochten begeleiden en de ontwikkelingen binnen ons hospice.

Het jaar 2024 was ook een kanteljaar. Dit omdat in de afgelopen jaren steeds duidelijker werd dat ons hospice in de huidige vorm op termijn niet levensvatbaar is. Zo wisten we ons voor het bereiken van een sluitende exploitatieresultaat gesteund door enkele stichtingen. Zonder hun aanzienlijke bijdrage was een onoverbrugbaar financieel tekort ontstaan en hadden we het boekjaar 2024 niet kunnen voltooien.

Deze realiteit heeft ons als bestuur en organisatie diep geraakt, maar ook aangezet tot actie. Daarnaast zijn wij intensief op zoek gegaan naar nieuwe samenwerkingsvormen die de toekomst van De Vier Vogels kunnen waarborgen.



Dit proces vroeg veel tijd, aandacht en overleg. De uitkomsten van dit proces hebben wij bij de inleiding van dit verslag opgenomen. In hoofdstuk 9 wordt hier uitgebreider op in gegaan.

Ondanks de uitdagingen van het afgelopen jaar bleef ons huis een plek van rust, menselijkheid en verbondenheid. Als bestuur zijn wij dankbaar voor iedereen die zich betrokken voelt bij De Vier Vogels. Dit is het laatste jaarverslag in de huidige vorm. In de loop van 2025 zullen we verslag doen van de activiteiten in 2025 over de periode van 1 januari tot 1 juni 2025. Zodra de financiële gevolgen van de sluiting van het hospice bekend zijn, zal over de periode 1 januari tot en met 31 mei 2025 een financieel verslag worden opgesteld.

Namens het bestuur Hospice De Vier Vogels

Marjo de Bot
Voorzitter

Samenstelling bestuur per 31 december 2024:

- mevrouw J.M.E. de Bot – voorzitter
- mevrouw drs. H.S. Bootsma – secretaris
- de heer J.M.A. van Huut – penningmeester
- mevrouw R.W.M. Hooijen – lid (medische zaken)
- mevrouw S. van Hardenbroek – lid (fondsenwerving)

2. Organisatie

Hospice De Vier Vogels is een kleinschalige, professionele organisatie waarin vrijwilligers, verpleegkundigen, huisartsen, coördinatoren en bestuurders samenwerken op basis van gelijkwaardigheid.

Binnen ons hospice staat open communicatie en samenwerking centraal. Rondom elke bewoner werken het team van formele en informele zorg nauw met elkaar samen om zorg op maat te bieden. De zorgvraag wordt per individu afgestemd, wat vraagt om flexibiliteit, inlevingsvermogen en deskundigheid van alle betrokkenen.

De medische en verpleegkundige zorg is in handen van de huisarts en het vaste verpleegkundig team van Laurens Thuiszorg. Zij zorgen voor continuïteit en kwaliteit in de professionele zorgverlening.



De vrijwilligers vervullen een onmisbare rol in de dagelijkse ondersteuning: zij bieden lichte verzorgende handelingen, waken, schenken aandacht en zijn vooral aanwezig – met hart en ziel. Daarnaast vervullen zij een belangrijke gastvrouw- of gastheerrol voor bezoekers, waarbij zij zorgen voor een warm welkom en een huiselijke sfeer.

Het locatieteam bestaat uit twee coördinatoren, een administratieve kracht en twee huishoudelijk medewerkers, allen part-time werkzaam. In 2024 hebben we opnieuw mogen rekenen op de inzet en betrokkenheid van dit team.

Vanwege langdurige uitval van een van de coördinatoren door ziekte hebben er verschillende mutaties plaatsgevonden in de bezetting. Eind 2024 was de bezetting weer optimaal.

3. Zorgverlening

3.1 Zorg voor onze bewoners

Afgelopen jaar ontvingen wij 49 nieuwe gasten. De gemiddelde opnameduur was 19 dagen. De meeste doorverwijzingen kwamen vanuit het ziekenhuis. Daarnaast hebben we ook bewoners opgenomen via aanmelding door huisarts of naasten.

10 geplande opnames zijn niet doorgegaan door vroegtijdig overlijden van iemand of door inhuizing elders.

3.2 Ondersteuningsduur

Ondersteuningsduur	Aantal bewoners
0-2 dagen	6
3-90 dagen	40
91 dagen of meer	3

3.3 Uitplaatsingen

Uitplaatsingen	Aantal bewoners
Ontslag naar huis	4
Overplaatsing	1

Als de verwachting is dat de verblijfsduur de maximale termijn van drie maanden gaat overschrijden, wordt gekeken naar verschillende mogelijkheden tot uitplaatsing.



3.4 Aanvullende zorg

Aanvullende zorg speelt een waardevolle rol in ons huis. Door middel van beeldende werkvormen zoals muziek, beweging, massage, schilderen en gesprek, krijgen bewoners de ruimte om tot uitdrukking te brengen wat er in hen leeft. Deze vormen van zorg dragen bij aan het verlichten van spanningen, het creëren van verbinding en het ondersteunen van het proces van loslaten.

Onze ervaring leert dat deze zorgvormen wezenlijk bijdragen aan de kwaliteit van leven in de laatste levensfase. Juist in een tijd die voor velen verwarrend en emotioneel intens is, biedt aanvullende zorg troost, rust en verdieping. Voor veel bewoners en hun naasten is het een waardevolle ervaring gebleken, die hielp om het leven en elkaar op een liefdevolle manier los te laten.

3.5 Laatste zorggroep

De laatste zorggroep heeft in 2024 aan 16 overleden bewoners de laatste zorg geboden. Het werk van dit team vrijwilligers wordt zeer gewaardeerd. Met liefde, zorg en energie verlenen zij, vaak samen met een naaste, de laatste zorg aan onze bewoners.

3.6 Nazorg: een luisterend oor, ook na het afscheid

Ook na het overlijden van een bewoner blijft onze betrokkenheid bestaan. In het kader van nazorg namen onze coördinatoren contact op met de eerste contactpersoon van de overledene. Dit gebeurde vanuit oprechte belangstelling: hoe gaat het nu met hen, hoe beleven zij de periode na het afscheid? Deze gesprekken bieden ruimte voor herinnering, verdriet en reflectie. Tegelijkertijd zijn ze voor ons als hospice waardevol om van te leren. We vragen ook of er dingen zijn die we in de toekomst anders of beter kunnen doen. Zo blijven we groeien in onze zorg en aandacht – niet alleen voor de bewoners, maar ook voor hun naasten.

3.7 Herinneringsbijeenkomsten

In 2024 hebben er twee herinneringsbijeenkomsten plaatsgevonden in het hospice. Tijdens deze bijeenkomsten stonden we, samen met naasten van overleden bewoners, stil bij het overlijden van hun dierbare. Deze bijeenkomsten bieden ruimte voor troost en verbondenheid.

Het is waardevol om samen nog eens bewust stil te staan bij wie we hebben mogen begeleiden, en om ieders naam hardop te noemen – als teken van respect, herinnering en warmte.

De herinneringsbijeenkomsten worden altijd zeer gewaardeerd.



4. Vrijwilligers

Het is hartverwarmend om te zien dat hospice De Vier Vogels gedragen wordt door een betrokken en diverse groep vrijwilligers. Dankzij hun inzet, warmte en toewijding kunnen wij dagelijks de zorg en aandacht bieden die zo kenmerkend is voor ons huis. Vrijwilligers ervaren het werken in ons hospice zelf ook als zeer waardevol.

Eind 2023 waren er 29 vrijwilligers actief. In 2024 mochten we veel nieuwe vrijwilligers verwelkomen, terwijl we ook afscheid namen van verschillende vrijwilligers. Op 31 december 2024 waren er 46 vrijwilligers actief voor het hospice.

Het werven van nieuwe vrijwilligers wordt steeds uitdagender. Zeker in een stad als Rotterdam, die in rap tempo verandert en 'vergroent' door een steeds jongere bevolkingssamenstelling.

Dit vraagt meer inspanning om mensen te vinden die zich willen en kunnen verbinden aan het werk in een hospice.

Vooral voor de dagelijkse zorg en kookdiensten waren we continue op zoek naar nieuwe vrijwilligers.

De aanwezigheid van verse bloemen in huis draagt bij aan de warme en huiselijke sfeer die zo kenmerkend is voor ons hospice. Ook in 2024 zorgde een toegewijd team van vrijwilligers ervoor dat bewoners en hun naasten dagelijks konden genieten van prachtige boeketten. De bloemen zijn niet alleen een visueel visitekaartje, maar brengen ook troost, kleur en leven in huis.

Daarnaast werd er met veel toewijding en aandacht gewerkt in onze stadstuin. Onze tuinvrijwilliger heeft zich het hele jaar ingezet om de tuin te onderhouden en te laten bloeien. Regelmatig ontvingen we complimenten van bewoners en familieleden die genoten van de rust en schoonheid van deze groene oase midden in de stad. De tuin biedt een plek voor bezinning, gesprek of simpelweg een moment van stilte tussen het groen.



5. Kwaliteitsparagraaf

5.1 Kwaliteit van zorg en evaluatie

Kwaliteit

Kwaliteit van zorg staat centraal. In het afgelopen jaar hebben wij ons ingezet om een warme, respectvolle en persoonlijke omgeving te bieden aan onze bewoners en hun naasten – dit in lijn met de richtlijnen van de VPTZ Nederland.

Evaluatiegesprekken

Door een tijdelijke onderbezetting en wisselingen binnen het coördinatorteam is het helaas niet gelukt om alle evaluatiegesprekken met naasten te voeren zoals we dat graag hadden gewild.

Deze gesprekken zijn voor ons waardevol om te leren en te verbeteren, en we vinden het jammer dat we dit onderdeel niet volledig hebben kunnen uitvoeren.

De directe contacten met bewoners en hun naasten waren intensief, persoonlijk en betrokken. De terugkoppeling die we wél ontvingen – zowel mondeling als via een nazorggesprek – laat zien dat onze zorg als warm en waardevol wordt ervaren. De waardering van bewoners en naasten bevestigt dat onze inzet om een liefdevolle en respectvolle laatste levensfase te faciliteren effectief is geweest.

5.2 Scholing en deskundigheidsbevordering

Scholing draagt niet alleen bij aan de deskundigheid van onze vrijwilligers en medewerkers, maar ook aan hun persoonlijke ontwikkeling en onderlinge verbondenheid.

Dankzij de financiële steun van diverse fondsen konden we ook in 2024 een gevarieerd scholingsaanbod realiseren.

Een belangrijk deel van de scholing richtte zich op het bespreken van bewonerscasuïstiek: hoe ga je om met complexe of emotioneel beladen situaties, wat raakt je persoonlijk, en hoe werk je op een goede manier samen binnen het team?

Daarnaast was er aandacht voor de praktische kant van de zorg.

Onderwerpen als verantwoord tillen, het ondersteunen van bewoners bij het opstaan, en de samenwerking tussen vrijwilligers en verpleegkundigen kwamen uitgebreid aan bod in de Handen aan het Bed training. Ook werd er met regelmaat een verdiepingsbijeenkomst georganiseerd met wisselende thema's.



Bij de VPTZ werden de volgende bijeenkomsten door coördinatoren, vrijwilligers en bestuursleden gevolgd:

- Werken vanuit de bedoeling
- Bijeenkomst verandering financiering
- Thema bijeenkomst grootstedelijke problematiek
- Omgaan met ethische dilemma's
- Leidinggeven vanuit de bedoeling
- Werken met vrijwilligers
- ALV/inspiratiedag 2024
- Vragenuurtje strategie VPTZ Nederland Dagprijs verpleging in Bijna-Thuis-Huizen

5.3 Ook tijd voor ontspanning

Naast de scholingsbijeenkomsten hebben we voor het gehele hospiceteam een leuk zomerfeest kunnen organiseren.

6. Samenwerking en netwerk

Wij hechten veel waarde aan samenwerking met andere organisaties en netwerken. Het uitwisselen van kennis, ervaringen en ideeën helpt ons om de kwaliteit van zorg voortdurend te verbeteren en om mee te bewegen met en op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen binnen de palliatieve zorg.

Zo namen onze (wijk)verpleegkundige en coördinatoren actief deel aan de ketenbijeenkomsten en de klankbordgroep van het Netwerk Palliatieve Zorg Rotterdam e.o. (NPZR).

Deze bijeenkomsten worden als zeer waardevol ervaren: er ontstaan nieuwe initiatieven, er wordt kennis gedeeld en er is volop ruimte om van elkaar te leren.

Ook het contact met andere hospices in Rotterdam en Barendrecht was in 2024 waardevol. Op het niveau van coördinatoren en verpleegkundigen werden ervaringen uitgewisseld en vragen besproken.

Daarnaast namen onze bestuursleden en coördinatoren deel aan bijeenkomsten van de VPTZ (Vereniging Palliatieve Terminale Zorg).

Deze landelijke organisatie bood ondersteuning op diverse vlakken, onder andere bij de ontwikkeling van het kwaliteitskompas voor ons hospice.



Samen bouwen we aan een netwerk waarin kennis, betrokkenheid en compassie hand in hand gaan.

Verder nam een van de bestuursleden deel aan bestuursvergaderingen van NPZR&O (Netwerk Palliatieve Zorg Rotterdam en omstreken).

Het hospice wil zich inzetten als onderdeel van een zorgzame gemeenschap in de wijk Delfshaven. Op bestuurlijk niveau wordt deelgenomen aan het CoCo project. In samenwerking met lokale partners zoals de Zorgvrijstaat, het Wijkpaleis, Hogeschool Rotterdam, verpleeghuis Delfshaven en andere organisaties in Delfshaven bouwen we aan een netwerk waarin bewoners, vrijwilligers en professionals samen zorgdragen voor mensen in de laatste levensfase. Dit sluit aan bij het gedachtegoed van *compassionate communities*, waarin aandacht is voor lichamelijk, sociaal en spiritueel welzijn.

Belangrijke doelen zijn onder andere het beter leren kennen van de doelgroep, het verhogen van *Death Literacy*¹ en het verbinden van formele en informele zorgnetwerken.

Concrete resultaten omvatten het bijeenbrengen van sleutelpersonen in de wijk, het organiseren van bijeenkomsten en het betrekken van studenten bij het project. Daarnaast wordt gewerkt aan borging van kennis en het zoeken naar een duurzame zorgstructuur in samenwerking met de gemeente.

Begin 2025 vindt een evaluatie plaats en wordt gekeken naar verdere opschaling en toekomstplannen.

7. Vertrouwenspersoon

Wij hechten veel waarde aan een veilige en open omgeving waarin iedereen zich gehoord en gesteund voelt. Daarom is er een vertrouwens contactpersoon beschikbaar voor vrijwilligers, medewerkers en – indien gewenst – ook voor bewoners. Als er een melding binnenkomt en deze vraagt om verdere behandeling, wordt de melder in contact gebracht met een externe organisatie voor vertrouwenspersonen.

In 2024 is er geen beroep gedaan op de vertrouwens(contact)persoon.

¹ *Death Literacy* verwijst naar het vermogen van mensen om toegang te krijgen tot, inzicht te krijgen in en weloverwogen beslissingen te nemen over zorg en ondersteuning rondom het levenseinde. Het omvat praktische vaardigheden, kennis door ervaring, feitelijke kennis en inzicht in de beschikbare hulpbronnen in de omgeving¹. Dit helpt mensen om beter voorbereid te zijn op sterven, verlies en rouw, en om anderen hierin te ondersteunen.



8. Fondsenwerving

Dit jaar, net als voorgaande jaren, hebben we met grote dankbaarheid mogen rekenen op grote steun van trouwe fondsen. Dankzij hun bijdrage konden we de zorg blijven waarborgen die hoort bij een waardig levenseinde voor onze bewoners.

Dit jaar willen we in het bijzonder onze dank uitspreken aan het Sint Laurensfonds, Stichting Physico, Stichting Elise Mathilde, Diaconie Remonstrantse Gemeente, Diaconie Protestantse Kerk Hoog **en** Stichting Westport Foundation.

Ook zijn wij Insigner, Stichting Rolovi, Fonds DBL, Volkskracht en Madern International dankbaar voor hun bijdrage.

De realiteit leert ons dat een kleinschalig hospice zoals bij ons georganiseerd, met slechts vier bedden, in het huidige bezuinigingsklimaat niet langer levensvatbaar is. Desondanks heeft de steun van onze trouwe sponsors in de afgelopen 25 jaar bijgedragen aan een vreedzaam en geborgen levenseinde voor velen. Daarmee hielpen zij ook de naasten van onze bewoners bij het dragen van dit afscheid.

Namens hen die er niet meer zijn, en allen die in 2024 betrokken waren bij ons hospice, danken wij u van harte voor uw financiële en morele steun.

9. Vooruitblik en plannen voor 2025

De beperkte beddencapaciteit, het tekort aan vrijwilligers en de veranderende financiering van de zorg maken het noodzakelijk om te zoeken naar nieuwe samenwerkingsvormen. Daarom is in 2024 een verkenning gestart naar samenwerking met Verpleeghuis Delfshaven van Laurens. In dit kader zijn een stuurgroep en diverse werkgroepen ingericht. Helaas werd begin 2025 duidelijk dat dit plan niet financieel haalbaar is.

Hierdoor is 2025 een beslissend jaar geworden. De druk op de organisatie is groot, we kunnen in onze huidige vorm niet voortbestaan. We bereiden ons voor op fundamentele veranderingen – na het beëindigen van onze hospice activiteiten per 1 juni 2025 zoals we die nu kennen.



Tegelijkertijd blijven we zoeken naar alternatieven die recht doen aan onze missie en de waardevolle palliatieve zorg die we al sinds 1999 bieden.

Tot slot

Zoals eerder vermeld en toegelicht in dit jaarverslag, is in februari 2025 het besluit genomen om de Hospice activiteiten per 1 juni 2025 te beëindigen.